

Силабус курсу

Філософія

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Спеціальність: 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво)

Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Образотворче мистецтво)»

Дні занять:

Консультації:

Рік навчання: III, Семестр: V

Кількість кредитів: 3 (180 год.)

Мова викладання: українська

Керівник курсу

ПП

доктор філос. н., проф. Павлишин Людмила Григорівна

Контактна інформація

lyudpavl@gmail.com, +380973729576

Опис дисципліни

Дисципліна «Філософія» спрямована на сучасну концепцію філософської освіти студентів вищих навчальних закладів України, основою якої є ґрунтовна історико-філософська підготовка у поєднанні з орієнтацією на світоглядно-філософські проблеми сьогодення. Метою курсу є ознайомлення з філософією як теоретичною основою духовної культури. Даний курс спрямований на розуміння логіки виникнення найбільш відомих філософських учень, їх функціонування в суспільній свідомості, на осмислення характеру та етапів становлення сучасних неklasичних філософських систем. Завданням курсу є розгляд проблем щодо філософського розуміння світу, суспільства та людини, які становлять основу теоретичної підготовки майбутніх фахівців. Програма включає формування та розвиток логічного та критичного мислення, а також теоретичного рівня світогляду. Запропонована побудова викладу матеріалу сприяє засвоєнню студентами філософії як цілісної системи людських знань, осмисленню проблем, що породжені сучасною суспільною практикою.

Структура курсу

Години (лек. / сем.)	Тема	Результати навчання Завдання
2 / 2	1. Філософія як специфічний тип знання	Мати знання щодо зародження філософської думки, основних етапів та періодів у розвитку філософії. Аналізувати сутність світогляду як формисамоусвідомлення людини, а також історичні типи світогляду: міфологічний, релігійний та філософський. Демонструвати особливості та функції міфу. Виявляти суспільно-історичну природу релігії, її соціальну й гносеологічну функції. Демонструвати взаємозв'язок міфології, релігії та філософії.
2 / 2	2. Філософія Стародавнього Сходу	Мати знання щодо зародження основних парадигм осмислення людини та світу. Здійснювати аналіз філософії Стародавнього Сходу (давньоіндійська філософія: Веди, Упанішади, філософія чарваки-лоаяти, джайнізму, буддизму, міманси, веданти). Демонструвати знання щодо філософських шкіл Стародавнього Китаю: конфуціанство як етико-соціальної релігійно-ідеалістичне вчення та даосизм (Лао-цзи). Демонструвати власний підхід щодо проблеми людини у філософії та культурі Стародавнього Сходу.

2 / 2	3. Антична філософія	Пояснювати сутність космоцентричного характеру давньогрецької філософії (Мілетська школа, Піфагор, натурфілософія Геракліта). Мати знання щодо становлення античної діалектики. Виявляти особливості антропоцентризму грецької культури, філософії Давнього Риму. Пояснювати передумови виникнення й особливості розвитку стоїцизму, епікуреїзму, скептицизму, неоплатонізму.
2 / 2	4. Західноєвропейська філософія Середньовіччя	Виявляти специфіку середньовічної філософії як синтезу двох традицій: християнської відвертості й античної рефлексії. Мати знання щодо апологетики і патристики, виявляти особливості співвідношення віри і розуму у творах Отців церкви. Демонструвати знання щодо передумов зародження схоластики (Томізм і проблема гармонії віри й розуму. Суперечка про природу універсалій між “реалізмом” (А. Кентерберійський) та “номіналізмом” (В. Оккам). Мати знання щодо розвитку філософії у Візантії.
2 / 2	5. Філософія Нового часу і Просвітництва	Виявляти роль наукової революції XVII ст. у створенні механіко-матеріалістичної картини світу (І. Ньютон) та особливості нової парадигми філософування. Здійснювати порівняльний аналіз методу пізнання у філософії Ф. Бекона і Р. Декарта. Мати знання щодо проблеми субстанції й пізнання у філософії Б. Спінози та Г. Лейбніца. Виявляти особливості соціологічного погляду філософів Нового часу. Демонструвати власний погляд на особливості французького матеріалізму XVIII ст. (Ж. Ламетрі, К. Гельвецій, П. Гольбах, Д. Дідро).
2 / 2	6. Німецька класична філософія	Мати знання щодо історичних передумов виникнення німецької класичної філософії. Здійснювати аналіз філософії І. Канта, Й. Г. Фіхте і Ф. В. Й. Шеллінга. Виявляти сутність філософії Г. В. Ф. Гегеля (логіка, філософія природи, філософія духу, діалектика). Мати знання щодо філософії Л. Фейєрбаха та виявляти її антропологічний характер. Демонструвати власний погляд на проблему кризи німецької філософії.
2 /	7. Історія сучасної світової філософії	Мати знання щодо передумов виникнення ірраціоналізму (А. Шопенгауер, Ф. Ніцше, А. Бергсон) та зародження філософії екзистенціалізму (С. К'єркегор). Виявляти особливості проблеми співвідношення раціонального та ірраціонального у філософії XX ст. (розмежування раціонального та ірраціонального; нерациональне: воля, почуття, інтуїція, підсвідоме). Здійснювати аналіз проблеми людини у філософії XX ст. Мати знання щодо специфіки філософії екзистенціалізму. Демонструвати власний погляд щодо проблеми людини в умовах відчуження, соціальних криз і граничних ситуацій. Виявляти особливості підходу до проблеми життя і смерті у філософії екзистенціалізму.
/ 2	8. Українська філософія	Здійснювати аналіз філософії України як явища світової культури. Мати знання щодо становлення та розвитку давньоруського світогляду (давньослов'янська міфологія, запровадження християнства). Виявляти початки філософії у культурі Київської Русі. Здійснювати аналіз філософії вітчизняного просвітництва, українського романтизму та філософії українських письменників кінця XIX – початку XX ст. Виявляти особливості філософії в українській діаспорі та її роль у розвитку української філософії.

Демонструвати власний погляд на людське буття як одну із основних проблем філософського аналізу та проблему сенсу життя людини. Здійснювати аналіз проблеми співвідношення людини і природи, людини і соціуму, природного, соціального і духовного, душі і тіла, життя і смерті, смерті і безсмертя. Виявляти специфіку свободи як сутнісної визначеності людини.

Літературні джерела

1. Бичко І.В., Бойченко І.В., Бойченко М.І., Бузький М.П., Табачковський В.Г. Філософія: Підручник для студентів вищих закладів освіти.-Київ: Либідь, 2001.-406 с.
2. Бичко І.В. та ін. Історія філософії: Підручник для студентів вищих закладів освіти.-Київ:Либідь,2001.-307с.
3. Бичко І.В., Бичко А.К., Бузький М.П. та ін. Філософія: Курслекцій.- 2-е вид.- Київ: Либідь,1994.-574с.
4. Горський В.С. Історія української філософії: Курслекцій.- Київ: Наукова думка, 1996.-300с.
5. Заїченко Г.А. та ін. Філософія.-Київ:Вища школа,1995.-455с.
6. Історія філософії на Україні.- У 3 т.- Т. 1// В.М. Нічик, В.С. Горський, М.В.Попович, Б.О.Лобовик,В.О.Зоц.-Київ:Наукова думка,1987.-399с.
7. Історія філософії: Підручник. // А.К. Бичко, І.В. Бичко, В.Г. Табачковський. - Київ: Либідь,2001.-256с.
8. Нестеренко В.Г. Вступ до філософії: Онтологія людини.-Київ:Абрис,1995.- 335 с.
9. Огородник І.В., Русин М.Ю. Українська філософія в іменах: Навчальний посібник. -Київ:Либідь,1997.-327с.
10. Павлишин Л.Г. Філософія. Тернопіль. Підручники і посібники.- 2011.-404с.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20 балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування (наприклад, програма Kahoot).
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Опитування під час занять – усно	5
Модуль 1 (теми 1-5) – обговорення кейсів; тести; питання	40
Модуль 2 (теми 6-9) – тести; питання; обговорення кейсів	40
Ессе (теми 5; 9) – індивідуальна письмова робота	10
Екзамен (теми 1-9) – тести, питання, кейси	20